

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá srovnáním úrovně tělesného růstu a základních motorických schopností předškolních dětí, jejich pohybového režimu i podmínek pro pohybové činnosti ve dvou mateřských školách se sídlem v různých lokalitách (ve velkoměstě a v malém městě). Cílem práce bylo zjistit úroveň růstu a motorické výkonnosti ve vztahu k pohybovému režimu předškolních dětí v místě bydliště. Studie se zúčastnilo 116 dětí ve věku 4 – 6 let. Úroveň fyzického růstu byla zjišťována měřením somatických charakteristik dětí (výška, hmotnost, BMI). Zjištěné údaje byly porovnány s percentilovými grafy. Pro určení úrovně motorické výkonnosti byly použity motorické testy. Běh na 20 m s pevným startem pro testování běžecké rychlosti, pro zjištění úrovně dynamické síly dolních končetin skok do dálky z místa sounož a pro zjištění úrovně dynamické síly horních končetin hod míčkem pravou i levou rukou. Tyto testy zároveň vypovídají o úrovni pohybových dovedností dětí. Pro zmapování podmínek pro pohybový rozvoj dětí byla provedena analýza podmínek v obou obcích i zúčastněných mateřských škol a také analýza školních vzdělávacích plánů mateřských škol. Pro zjištění rozložení pravidelného pohybového režimu dětí bylo provedeno dotazníkové šetření s rodiči dětí, byl prozkoumán režim obou mateřských škol.

Výsledky ukazují rozdíly v režimu dětí v čase mimo mateřskou školu, které mají vliv na somatické charakteristiky a vyšší výkonnost dětí v Praze: více dětí z Prahy navštěvuje zájmové organizované pohybové aktivity, pražské děti také častěji docházejí do mateřské školy pěšky, rodiče dětí v Praze tráví více času se svými dětmi pravidelnou pohybovou aktivitou. Naopak vyšší výkonnost chlapců z malého města v hodů zřejmě souvisí s častějším provozováním míčových her neorganizovaně i v zájmových organizovaných aktivitách.

Další rozdíly v pohybovém režimu dětí v Praze a v malém městě v čase mimo mateřskou školu můžeme najít v celkovém čase i frekvenci provozování některých dalších neorganizovaných pohybových aktivit, v počtu dětí, které tráví svůj čas těmito aktivitami i v dovednosti sportů, zde však nebyla prokázána souvislost mezi těmito aktivitami a somatickými charakteristikami a výkonností dětí.

Porovnáním výsledků z našeho šetření a výsledků šetření „Pařízková, Berdychová a kol., 1977“ jsme dospěli k závěru, že v průběhu posledních čtyřiceti let u předškolních dětí narůstá návštěvnost organizovaných pohybových aktivit, ale výkony dětí se nelepší. Ve skoku do

dálky z místa sounož a v hodů míčkem pravou i levou rukou výsledky potvrdily sekulární trend zhoršování výkonnosti, v běhu na 20 m naopak zlepšování výkonů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Tělesný růst, motorická výkonnost, předškolní dítě, podmínky, pohybový režim, zdravý životní styl